

ДЕРЖАВНА АРХІВНА СЛУЖБА
УКРАЇНИ
**ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
ВИЩИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА
УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ
(ЦДАВО УКРАЇНИ)**

ПРОТОКОЛ

24 квітня 2023 р. № 3

м. Київ

Засідання науково-методичної ради
ЦДАВО України

Голова ради – Лариса Левченко

Секретар – Надія Савченко

Присутні: Олена Єфремова, Наталія Григорчук, Наталія Маковська, Ольга Редько, Ірина Собко.

Порядок денний:

- Про стан підготовки виставки архівних документів до Дня Чорнобильської трагедії (доповідач Олена Єфремова).
- Про стан підготовки виставки архівних документів до Дня пам'яті та примирення (доповідач Наталія Маковська).
- Про стан підготовки виставки архівних документів “До 150-річчя із дня народження Павла Скоропадського (1873–1945), державного, політичного і військового діяча, гетьмана Української Держави” (доповідач Наталія Григорчук).

1. СЛУХАЛИ:

Олену Єфремову про підготовку виставки архівних документів до Дня Чорнобильської трагедії.

На початку своєї доповіді Олена Єфремова зазначила, що до 37-х роковин Чорнобильської катастрофи підготувала виставку документів, що висвітлюватиме історію природо-заповідної справи та охорони навколошнього середовища в незалежній Україні. Та вказала, що виставка матиме назву – «Літопис природи: наслідки і відлуння».

Далі доповідачка розповіла з яких фондів ЦДАВО України були відібрані документи для даної виставки, а саме: «Верховна Рада України» (ф. 1); «Міністерство охорони навколошнього природного середовища та ядерної безпеки та його попередників (об'єднаний фонд)» (ф. 4778) за 1990-1999 роки. Вона вказала, що архівні документи висвітлюють діяльність державних установ щодо поліпшення стану довкілля в Україні після аварії на Чорнобильській АЕС

та міжнародну співпрацю України з міжнародними природоохоронними організаціями.

Також доповідачка зазначила, що архівні документи, які експонуватимуться на виставці хронологічно охоплюють період з 1990 по 1999 роки та включені до 9 розділів. До першого та другого розділів увійшли документи офіційного листування Державного комітету Української РСР по охороні природи та Комісії Верховної Ради Української РСР у питаннях екології та раціонального природокористування. До третього розділу увійшли довідки, інформації, постанови, листування про будівництво об'єктів гідрокомплексів АЕС та стан Чорнобильської АЕС, пропозиції Міністерства охорони навколишнього природного середовища України щодо охорони 30-кілометрової зони і територій зон відчуження, дотримання правопорядку і законності, ведення необхідних робіт на забруднених територіях та інші документи. Четвертий розділ представлений насамперед такими документами як листування про екологічний стан в містах України, про забезпечення виконання заходів по зменшенню викидів забруднювальних речовин в атмосферу, щодо перевірки порушення вимог екологічного законодавства, невідкладності проведення заходів по охороні навколишнього середовища та створенню Міністерства охорони навколишнього природного середовища та Міністерства геології і використання надр, звернення депутатів до державних установ щодо порушення природоохоронного законодавства. П'ятий розділ містить низку документів про розробку законів України щодо охорони навколишнього природного середовища. Серед них – Закон Української РСР «Про охорону навколишнього природного середовища», закони України «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи», «Про екологічну експертизу», постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», Водний кодекс України. Два наступні розділи шостий та сьомий презентують архівні документи, що висвітлюють міжнародне співробітництво України у сфері охорони навколишнього природного середовища. До восьмого розділу увійшли документи колегій Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, природоохоронне законодавство біосферного заповідника «Асканія-Нова», про охорону рослинного світу України та ряд інших документів. У дев'ятому розділі представлені документи з Національної доповіді Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про стан навколишнього природного середовища в Україні за 1991 рік» (мапи, таблиці, розрахунки).

ВИСТУПИЛИ: Лариса Левченко і зазначила, що виставка дуже об'ємна і гарно висвітлює дану тематику. Та зауважила, щоб всі матеріали були вчасно подані до відділу інформаційних технологій для подальшого розміщення виставки на вебсайті ЦДАВО України.

ВИРІШИЛИ:

- завершити підготовку виставки архівних документів до Дня Чорнобильської трагедії та передати всі матеріали до відділу інформаційних технологій (Олена Єфремова);

- розмістити виставку архівних документів до Дня Чорнобильської трагедії на вебсайті ЦДАВО України (Ірина Собко).

2. СЛУХАЛИ:

Наталію Маковську про хід підготовки виставки до Дня пам'яті та примирення – «Боротьба за державність. Український визвольний рух у роки Другої світової війни». На початку своєї доповіді Наталія Маковська зазначила, що Законом України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939 – 1945 років» встановлено День пам'яті та примирення, який відзначається щороку 8 травня з метою вшанування пам'яті всіх жертв Другої світової війни. Запроваджуючи цю пам'ятну дату, Україна прагнула доєднатися до європейської традиції відзначення перемоги у Другій світовій війні, пошанування всіх борців із нацизмом та жертв війни.

Далі доповідачка відмітила, що цього року Україна вдруге відзначає День пам'яті та примирення в умовах повномасштабної збройної агресії росії, знову, тепер вже в ХХІ столітті відстоюючи свою незалежність.

Потім Наталія Маковська розповіла про склад документів, які увійдуть до виставки. Серед них: звернення Головної команди Української повстанської армії до українців, Українського національного комітету, Голови проводу Українських націоналістів А. Мельника; комунікати Українського державного правління, проводу Організації українських націоналістів; маніфест Організації українських націоналістів; листівки українських повстанців, репродукція світлини С. Бандери з альбому Крайового проводу Організації українських націоналістів та ряд інших, не менш цікавих документів.

ВИСТУПИЛИ: Лариса Левченко поцікавилась у доповідачки чи відскановані документи, які будуть представлені на виставці та чи складений перелік та передмова.

Наталія Маковська відповіла, що документи та перелік до них вже підготовлені, передмова – готується.

Лариса Левченко зазначила, що коли виставка буде підготовлена, матеріали слід передати до відділу інформаційних технологій для подальшого розміщення виставки на вебсайті ЦДАВО України.

ВИРІШИЛИ:

- завершити роботу над виставкою документів «Боротьба за державність. Український визвольний рух у роки Другої світової війни» (Наталія Маковська);

- розмістити виставку документів «Боротьба за державність. Український визвольний рух у роки Другої світової війни» на вебсайті ЦДАВО України (Ірина Собко).

3. СЛУХАЛИ:

Наталію Григорчук з доповіддю про стан підготовки виставки “До 150-річчя із дня народження Павла Скоропадського (1873–1945), державного, політичного і військового діяча, гетьмана Української Держави”. На початку доповіді вона зазначила, що виставку готує спільно з провідним спеціалістом сектору публікації документів Надією Савченко. Також вказала, що вже провели

виявлення документів і відібрали необхідні.

Далі доповідачка повідомила, що до тематичної виставки увійдуть документи 26 архівних фондів, що зберігаються в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України. Зокрема, Ради Народних Міністрів Української Народної Республіки, Ради Міністрів Української Держави, Уряду Української Народної Республіки в екзилі, Державного сенату Української Держави, Головної квартири Гетьмана всієї України і військ козацьких, Генеральної козацької ради Української Держави, Українського вільного університету в м. Празі, Українського наукового інституту в Берліні, Союзу українських студентів емігрантів у Німеччині, низки міністерств Української Держави та особових фондів Варфоломія Євстимовича, Івана Огієнка, Бориса Мартоса, Володимира Трембицького, Вадима Щербаківського.

Потім Наталія Григорчук розповіла, що виставка складатиметься із трьох розділів. До першого розділу увійдуть документи, що репрезентують Павла Скоропадського як військового діяча, а саме відображають успішну протидію більшовицьким частинам українськими військами під його командуванням наприкінці 1917 р.

Другий розділ виставки буде найбільшим за кількістю документів. В ньому будуть представлені документи 1918 р., що висвітлюють діяльність П. Скоропадського як державного і політичного діяча – Гетьмана Української Держави. Серед документів – Грамота Гетьмана всієї України Павла Скоропадського «До Всього Українського Народу» (29 квітня 1918 р.), накази Гетьмана всієї України, низка законів та постанов Української Держави, акт про передачу трьох конвертів з грамотою в трьох примірниках про визначення Верховного правителя і його заступника згідно з законом про Верховне управління державою, постанова Державного Сенату Української Держави про обрання Колегії Верховних правителів на час офіційного візиту Гетьмана всієї України Павла Скоропадського до Німеччини, оригінали та копії листів Гетьмана Павла Скоропадського до Німецького імператора Вільгельма II, Короля Болгарії Фердинанда I, Військового міністра Української Держави Олександра Рогози, Державного секретаря Ігоря Кістяківського, інформаційні повідомлення з обіжника Українського телеграфного агентства, проект урочистої обітниці Українського козака, запрошення на урочисте відкриття Кам'янець-Подільського державного українського університету, листування щодо вирішення майнових питань родини Скоропадських у м. Орлі та м. Петрограді, світлини Гетьмана.

До третього розділу увійдуть документи, що стосуються життя й діяльності Павла Скоропадського в еміграції таувічення його пам'яті. Також Наталія Григорчук зазначила, що в архівних фондах вдалося виявити листи і копії світлин Гетьманівни Єлісавети Скоропадської та Гетьманича Данила Скоропадського, тож ці документи теж будуть представлені в експозиції виставки.

ВИСТУПИЛИ: Лариса Левченко зауважила, що задоволена ходом підготовки виставки та зазначила, що ще достатньо часу, оскільки виставка має бути готова до 15 травня 2023 року. Також Лариса Левченко звернувшись до Наталії Григорчук сказала, що остаточно підготувавши виставку, всі матеріали необхідно, як завжди, передати до відділу інформаційних технологій для

розміщення виставки на вебсайті ЦДАВО України.

ВИРІШИЛИ:

- завершити підготовку виставки “До 150-річчя із дня народження Павла Скоропадського (1873–1945), державного, політичного і військового діяча, гетьмана Української Держави” (Наталія Григорчук, Надія Савченко);

- размістити виставку архівних документів “До 150-річчя із дня народження Павла Скоропадського (1873–1945), державного, політичного і військового діяча, гетьмана Української Держави” на вебсайті ЦДАВО України (Ірина Собко).

Голова науково-методичної ради

 Лариса ЛЕВЧЕНКО

Секретар

Надія САВЧЕНКО